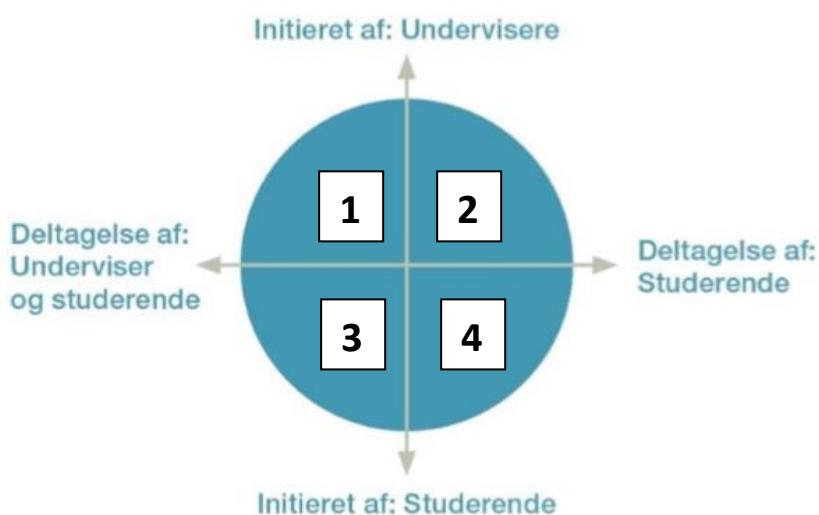

Kapitel 6

Det følgende er nogle forslag til opgaver, man kan arbejde med på pædagoguddannelsen i forbindelse med temaet *åbent dagtilbud*, hvor det ledende spørgsmål er: Hvordan kan dagtilbud inddrage lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn? Dette skal her ses i et læreplansperspektiv, hvor studerende gør sig tanker om, hvordan forskellige læreplanstemaer kan bringes i spil i et samarbejde med lokalsamfundet, der både kan foregå som ture ud af huset og som aktiviteter i dagtilbuddet.

Forslagene til arbejdet med dette tema tager udgangspunkt i *studieaktivitetsmodellen*:

Nedenstående er forslag til opgaver, der placerer sig i ét af de fire felter markeret ovenfor.

Opgave 1: initieret af underviser i en situation, hvor både underviser og studerende deltager

Dette kan være i form af en opgave, der stilles i holdundervisningen.

Som underviser er det en god idé at beskrive formålet med at inddrage lokalsamfundet i dagtilbuddets dagligdag og begrunde, hvorfor det er noget, man som pædagogstuderende bør vide noget om og være i stand til at igangsætte som fremtidig praktiserende pædagog i fx en vuggestue eller børnehave.

De væsentligste pointer i teksten kan fremhæves i en forelæsning. Det kan være pointerne om, at åbent dagtilbud både kan være i form af en tur ud af huset og i form af invitation af aktører fra lokalsamfundet til dagtilbuddet, hvor der kan gøres mere ud af sidstnævnte, som teksten ikke siger

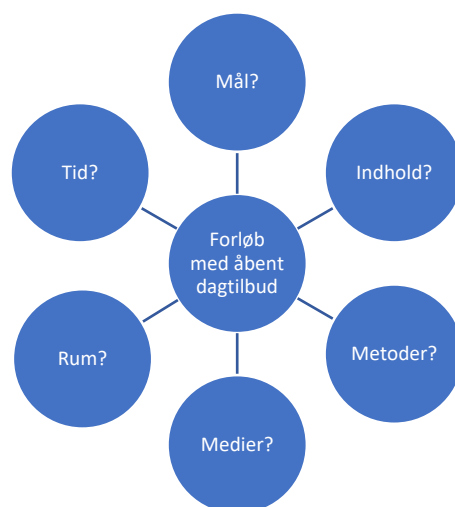
så meget om. Der kan gøres opmærksom på, at i et samarbejde med lokalsamfundet vil der være forskellige pædagogiske grundsyn, der kan tages udgangspunkt i (fx åbent dagtilbud set ud fra et kognitivt perspektiv, et pragmatisk og erfaringsmæssigt perspektiv, et sociokulturelt eller kulturhistorisk virksomhedsteoretisk perspektiv, et udviklingsperspektiv, et læringsperspektiv, et dannelsesperspektiv, kvalitetssikringsperspektiv eller andet).

Her kan også refereres til andet indhold, som de pædagogstuderende har arbejdet med. Idéen med åbent dagtilbud kan i den sammenhæng også både adskilles og relateres til lignende aktiviteter som fx udendørs pædagogiske aktiviteter. Der kan uddybes nogle pointer fra teksten, ved at man som underviser orienterer sig nærmere i den refererede litteratur i litteraturlisten, såsom forskning i ”stedets pædagogik”.

Teksten benytter sig af *Den Fynske Landsby* som case, og hvor der blandt andet henvises til en hjemmeside. De studerende kan i undervisningen på tilsvarende vis finde eksempler på relevante steder at besøge i deres eget lokalsamfund. Det kan gøres gennem informationssøgning på internettet, hvor mulige besøgssteder kan identificeres, udvælges og analyseres nærmere i forhold til forskellige læreplanstemaer.

Et eksempel er Københavns Kommune, som har en hjemmeside, hvor pædagoger kan søge efter tilbud inden for bestemte læreplanstemaer og aldersgrupper. Se <https://aabendagtilbud.kk.dk/> (juni, 2018).

De studerende kan med udgangspunkt i den udvalgte case (eller besøgssted) gå videre med at konkretisere, hvordan de vil planlægge en sådan tur ud af huset (eller invitation af nogen udefra) ved at benytte sig af en planlægningsmodel såsom nedenstående.

De studerende kan benytte ovenstående model, ”den didaktiske sekskant”, til at stille sig selv nogle centrale spørgsmål, der kan være med til at lette planlægningen af et fremtidigt samarbejde med lokalsamfundet. De studerende kan eksempelvis forsøge selv at give svar på nedenstående spørgsmål i forhold til den selvvalgte case:

MÅL	Hvad er formålet med turen? Hvilke læreplanstemaer er i fokus og hvorfor? Hvem af børnene skal med på turen og hvorfor?
STED	Hvor skal turen gå hen?
TID	Hvornår skal børnene på tur? Hvor længe vil turen vare?
INDHOLD	Hvad skal der ske på turen? Hvilke aktiviteter er der for børnene på turen og besøgsstedet?
METODER	Hvordan gribes turen pædagogisk an?
MEDIER	Er der nogle bestemte materialer eller redskaber, som skal benyttes på turen?

Opgave 2: initieret af underviser til en situation, hvor kun studerende deltager

Ovenstående opgave med et valg og analyse af en case kan også flyttes til holdmøder eller arbejde i studiegrupper, hvor underviseren ikke er til stede. Det kan fungere som en øvelse, der skal arbejdes med efter (eller før) undervisningen. Øvelsen kan fx beskrives på følgende måde:

Øvelse

Lav din egen case på et åbent dagtilbud. Beskriv i denne case et sted i lokalsamfundet, som man kunne besøge med børnene fra dagtilbuddet. Casen kan både være et forestillet eller faktisk eksempel på et sådant besøg. Brug denne case til at gøre dig overvejelser over følgende:

1. Hvilke læreplanstemaer vil være særligt relevante at bringe i spil i dette besøg?
2. Hvilke strukturelle overvejelser skulle du gøre dig i den sammenhæng (fx med hensyn til tid, planlægning, kontakt osv.)
3. Hvordan vil du pædagogisk gribe turen an? Hvad vil du gøre før, under og efter turen til det pågældende sted i lokalsamfundet? På hvilken måde vil du mene, at det kan understøtte børnenes læring – set i et læreplansperspektiv?
4. Hvilke muligheder og begrænsninger ser du i det videre tværfaglige samarbejde med det sted, du besøger med børnene?

En sådan øvelse kan gøres mindre eller den kan udvides. En udvidelse kan fx være, at den kombineres med et praktikforløb, hvor den studerende i praksis planlægger, gennemfører og evaluerer et forløb med åbent dagtilbud. Det kunne også være i form af en nærmere undersøgelse af mulighederne for inddragelse af lokalsamfundet, fx gennem faktiske besøg i zoologisk have, museer, plejehjem, samtaler med kunstnere, konsulenter, forældre osv. Det kan også være i form af besøg udefra i daginstitutionen, som planlægges, gennemføres og evalueres i fællesskab.

Opgave 3: initieret af studerende til en situation, hvor både underviser og studerende deltager

I Studieaktivitetsmodellen lægges der også op til, at den studerende aktivt kan ”tage ansvar for at tilegne sig studie- og professionskompetencer gennem sin deltagelse i de studenterinitierede aktiviteter og herunder medvirker til at skabe et produktivt læringsmiljø for alle deltagere”. Dette kan være i form af fremlæggelser af studieprodukter, der kan være af skriftlig eller ikkeskriftlig karakter. Fremlæggelsernes omfang vil afhænge af de forudgående processer, og hvor meget de studerende har arbejdet med temaet om åbent dagtilbud. Hvis ikke det er et selvstændigt tema, kan det være del af noget andet og være udtryk for en måde at arbejde med de pædagogiske læreplaner på. Dokumentation for et arbejde med åbent dagtilbud kan visualiseres gennem billeder,

fortællinger, film eller i nogle tilfælde også udstilles i form af produkter, som børn har lavet i forbindelse med et sådant samarbejde (fx i form af tegninger, træ- eller metalkonstruktioner).

Opgave 4: initieret af studerende til en situation, hvor kun studerende deltager

Den sidste kategori i Studieaktivitetsmodellen dækker over de studieaktiviteter, man som studerende selv initierer, og som kan foregå på egen hånd eller sammen med andre. Det kan være i form af forberedelse til undervisningen eller udarbejdelse af studieprodukter. Dette kan ganske enkelt være i form af læsning af teksten og måske i sammenhæng med læsning af andre tekster. Læringsstrategisk vil der være effektivt, hvis den studerende uddyber sin læsning ved at stille spørgsmål til teksten. Her kan spørgsmålene fra case-øvelsen (opgave 2) også benyttes.